

# Creștinul

## COMUNIȘTII RIDICĂ GLASUL

Evenimentele deosebite întâmplate, acum de curând, în orașul nostru nu puteau fi lăsate să se piardă așa de ușor în văzduh, fără a da naștere la protestări energice din partea celor ce au fost lezați.

Nu știm încă urmarea acestor evenimente. Se vor repeta, sau vor înceta de a mai exista în viitor.

Vom vedea.

Curios este însă că încep să apară la lumina zilei și alte evenimente, cam tot de aceeași natură, formând par'că o continuare perfectă cu cele întâmplate și amintite.

Nu pot ca să nu mă refer la următorul fapt: Săptămâna trecută a avut loc înmormântarea unui muncitor; înmormântare frumoasă, lume multă și de toate categoriile.

La cimitir se ridică unul din capii sucursalei partidului comunist ce a existat odată și în oraș la noi (astăzi n'au mai rămas decât aceste câteva elemente turbulente) și ține o cuvântare.

Și iată cam ce-a spus: Fraților, a murit acest om în floarea vârstei. A murit istovit de munca grea la care acest stat organizat după principii capitaliste, supune pe toți muncitorii, pregătindu-le astfel mormântul... și câte altele de felul acesta pe tema socialist-comunistă.

Iată propagatorii de ură împotriva statului român, împotriva românilor.

În fața celor spuse se ridică atunci și unul din preoții cari oficiau înmormântarea și spune printre altele că cele ce s'au spus nu sunt adevărate, căci dacă muncitorii duc o viață mai grea apoi pentru aceasta nu e de vină statul nostru, ci mai curând patronii cari în majoritate sunt evrei.

O constatare justă și spusă nu cu răutate, ci din simpla revoltă față de cele ce auze.

Bună și la timp a fost intervenția preotului, căci dușmanii noștri de la o vreme încoace, negăsind alte locuri mai bune pentru a-și desvâluia împotriva noastră și-au ales cimitirile.

Și un român, atras în mrejele comunismului, pierdut așadar de mult dintre românii adevărați, acuză pe acest preot într'un ziar local că predică ura de rasă, desbinarea, când tocmai comuniștii sunt aceia care doresc dezagregarea statului nostru și turburarea liniștii interne prin vărsare de sânge.

Armonia între indivizi, între clasele sociale și între diferitele rase conlocuite pentru progresul neamului și al țării se poate face numai pe calea naționalismului constructiv, prin spiritul religiei creștine, iar nu pe calea comunismului, ale cărui idei nu vor găsi niciodată un teren prielnic pe pământul românesc.

AJAX

## Stabilizarea...

Nu cea monetară pe care ne-o pregătesc, miraculos, în vastele lor laboratorii — afaceri, alchimistii noștri financiari. Și pe care noi o așteptăm ca pe un suprem salvator.

Nici stabilizarea energiilor creatoare — forțele dinamice ale progresului în multiplele noastre domenii de activitate constructivă. Pe aceasta, mai ales, nu am dori-o deloc, niciodată.

Ci stabilizarea frământărilor sterpe și a tuturor patimilor politice, aducătoare de vrajbă!

Este, desigur, o observație unanimă — recunoscută de propria experiență a celor mai mulți dintre noi — că fierbințelele tropicale, căldurile insuportabile ale Verii, aduc — aproape în majoritatea manifestărilor omenesci — o încetineală simțitoare, vecină cu inactivitatea, o stagnare caracteristică lipsei de inițiativă... O toropeală adâncă întârziește spiritele celor mai mulți dintre cei cari — în timpul lernei și al Primăverii — erau veșnic preocupați de idei, erau mereu chinuți de frământări și de neliniște spirituală și fizică.

Ne amintim, cu toții, febrila mișcare a partidelor de opoziție. Și'n special a unui singur partid. Ne sunt proaspete în minte vehemente campanii de răsturnare a guvernului... faimoasele intruniri, din orașele centre ale țării, ce aveau să revoluționeze actuala stare de fapt. Ne este încă destul de viu, în suflet, elanul zecilor de mii de țărani cari defilau — într'un convoi disciplinat până la ascultare oarbă — pe arterele principale ale lașilor, ale Chișinăului, ale

Bucureștilor, etc... Ne răsună, viu și azi, în urechi, formidabilul jurământ dela Alba Iulia și sacrilegiul aruncat asupra guvernului... „dușman al poporului”...

Dar atât numai.

Poate, cine știe, sângele omenesc circula mai activ, creierul gândește mai spontan, mușchii lucrează mai cu multă energie, numai sub impulsurile crivățului de larnă și sub mângâierile zguduitoare ale razelor soarelui de Primăvară...

Poate! Căci, de când au năvălit căldurile dogoritoare ale Verii, totul a intrat în potolire. Și, mai ales, sbuciumata viața politică a încetat, ca prin farmec, dintr'odată. Frământările ei chinuitoare, ca de valuri răscolite de furtună vijelioasă, s'au liniștit, brusc, adânc. Sguduirile vehemente ale opoziției, nu au putut irumpe cu puterea catastrofală a cutremurilor recente din peninsula balcanică. Ultimele svârcoliri abia simțite — ca niște îndepărtate perturbări sismice — s'au irosit, timid, tocmai în capătul de apus al țării, la Temeșoara.

...Și, de atunci, o liniște neconfortantă, o somnolență unanimă se așează, greoiu, peste pământul turburat al patriei guvernate de un regim „dușman al poporului”.

Și stabilizarea aceasta — liniștitoare a spiritelor, a vrajbei politice — se întinde din ce în ce mai mult...

Poate, cine știe, căldurile Verii, care au adus stabilizarea frământărilor și a patimilor politice, vor înlesni și aducerea stabilizării monetare...

C. N. TURCU

## MICA ÎNTELEGERE

Săptămâna asta are loc conferința Micii Înțelegeri la București.

Configurația hotarelor de după război ale țărilor întregite, a determinat creșterea unei instituții, care să le asigure acestor țări — pe deasupra principiului de libertate a națiunilor — integritatea.

Această instituție a fost Mica Înțelegere. Sgomotul, pe care-l făceau dușmanii celor trei țări în jurul conferințelor de anii trecuți, acum a amuțit.

Perfecta identitate de scopuri ale celor trei reprezentanți dela Praga, Belgrad și București justifică viabilitatea acestei instituții.

Mica Înțelegere — acest talisman discret al popoarelor reîntegrate în drepturile lor după război — voghiază la intangibilitatea tratatelor de pace.

Nu e vizibilă — nu e o provocare aci în centrul Europei — dar dușmanii știu că există.

Fără sgomot, ea dirijează acțiunea popoarelor hrăpărețe dinprejur, a căror atitudine de pace — momentană — pare naturală.

Până acum, Mica Înțelegere n'a lucrat decât prin prezența ei.

Azi — când Liga Națiunilor ne acordă o dreptate care vine destul de târziu; când Comitetul Național al Asociațiunii Ungare — cuprinzând toate societățile patriotice Ungare (liga pentru revizuirea tratatelor Soc. Ungurilor care se desceapă și alte instituții provocatoare) cere retragere Ungariei din Liga Națiunilor; când acest popor a reușit ca gemetele lui să fie auzite de amerezul schimbăcios de la Roma și de o presă interesată din Londra, cari strigă în cor, revizuirea tratatului dela Trianon, se cuvine ca Mica Înțelegere să se impună — mai mult decât prin faptul că există — printr-o operă activă.

Incredunțati că în conferința dela București se va determina scutirea talismanului la icleală, așteptăm!

VASILE DORNEANU

## HRISTOS ȘI MUNCITORUL

Unii socialiști revoluționari a căror deviză este lupta de clasă, pentru ca să patențieze principiile lor revoluționare, amestecă fără rost în aceste frământări de ordin economic și pe Hristos.

În limbajul lor, Hristos este prezentat ca salvatorul numai al apăsătorilor — Această confuzie o fac în mod intenționat pentru a exploata poftele populare — Dacă am fi pătrunși de adevărul senz al doctrinei creștine am recunoaște că tocmai această exploatare a poftelor populare este cauza crizei economice și sufletești de astăzi.

Toți socialiștii revoluționari săvârșesc o mare greșală pentru că interpretează istoria numai din punct de vedere economic — În fața lor muncitorul este considerat ca: un salariat, om mașină, un membru al unui partid sau al unui sindicat — În acest scop îl învâță pe naivul muncitor să strige neconținut contra capitalului, contra industriei, să le disprețuiască și să combată cu înverșunare pe conducătorii lor...

Iată de ce psihologia muncitorului de astăzi este așa de respingătoare! Te uiți în fața lui și-l observi neconținut trist și nemulțumit; palid, ex-

presia feței fără darul sfânt al vieții toată figura și privirile lui îți dau impresia de veșnică combativitate....

În jurul vede neconținut numai dușmanii care i se par că se opun în drumul vieții lui. . . . . Absorbit de această viață animală el strigă contra robiei capitaliste, dar nu vede robia animalității sale . . . . Conducătorii socialiști în organizarea vieții muncitorești nu se ocupă de loc de experiența vieții sufletești, de adevărul om spiritual ci numai de omul mașină — Ei nu doresc să facă din muncitor: un om, un frate, un fiu, un soț, un tată. . . . , ci numai un socialist, un sindicalist, un comunist etc. . . . Și ce ironie, tot capii socialiști strigă'n gura mare că lupta vieții e prea amară și dau vina pe guverne, instituții, clase etc. . . .

Deviza acestui soi de socialism ne-a dus să vedem și să simțim aplicându-se maxima străbună homo, homini lupus . . . .

\*\*\*

Creștinul, însă interpretând istoria sub toate formele de manifestare ale vieții, nu ia în considerație toate programele și reclamațiile adresate statului sau burgheziei pornite din

mințile unilaterale ale unor pretenși îndrumători sociali — De ce? Pentru că idealul doctrinei creștine este convertirea voinței și a sufletului omului, iar nu excitarea faptelor. — Creștinismul tinde să-l facă pe muncitor să simtă pe Hristos în sufletul său în cercul lui de muncă zilnică — pentru ca să-l sfătuiască Hristos, iar nu poftele.

Noi nu luptăm pentru socializarea bunurilor materiale — industria, capitalul, agricultura etc., ci pentru socializarea sufletelor în raporturile familiare și sociale. — Noi căutăm să-l facem pe muncitor conștient de menirea sa pe lume, să-l convingem să se simtă un frate în sfera lui de muncă, ca prin simțul său de demnitate să se prețuiască demnitatea altuia; fabrica sau ogorul, nu fie pentru el, o casă părintească, un om nou al muncii pentru ca să se convingă că primirea societății nu se poate realiza prin teorii materialiste și mijloace revoluționare ci prin formarea adevăratului om și viețuirea frățească a sufletelor în Hristos.

O mișcare revoluționară numai atunci va putea reuși, când va avea de conducător al sufletelor pe Hristos, când spiritul său va fi organizatorul producției, al iefinirii traiului, al unei vieți liniștite... Pr. M. GAVRILESCU



# Prigonitii ! ?

III

„Evreii au considerat întotdeauna i chiar consideră egalitatea și umanitarismul nostru, de cari vor să profite, întocmai precum un uzurar profită de toate slăbiciunile mici a celor risipitori. Astfel trag foloase și speculează umanitarismul nostru ca o slăbiciune și nimic mai mult“. Aceste aprecieri sunt făcute de fiul județului nostru, marele filosof și patriot Vasile Conta, în discursul ținut în parlamentul român la 4 și 5 Septembrie 1879, cu ocazia încercării de modificare a art. 7 din Constituție. Acest discurs e cea mai magistrală expunere asupra chestiunii evreiești la noi și pentru asta merită să fie cunoscut de orice român. Spre ilustrarea afirmațiilor de mai sus, filosoful continuă, spunând că Evreii invocă egalitatea pentru a veni la împărțea bunurilor creștinilor, nu însă și pentru a împărți ce este al lor. S'au folosit de toate instituțiile de binefacere, precum școli, spitale, cari au fost făcute din fonduri adunate de secol din punga creștinilor; au invocat egalitatea pentru a avea drepturi politice, onoruri, demnități și pe toate acestea le-au avut, dar când creștinii au vrut să le ceară ceva, ei s'au pus în dosul principiului de libertate religioasă și au spus că nu le permite religia. Așa de pildă nicăiri n'au voit să renunțe la jurisdicția civilă și politică a rabinilor și în Franța a trebuit să se ia măsuri severe, pentruca rabinii să fie controlați în conducerea comunităților lor pretinse religioase. Când creștinii au voit să intre prin căsătorie în familia evreilor, conform legilor civile ale țării, ei au zis că religionea nu permite. Când li s'a cerut să se supună la legile sanitare privitoare la tăierea cârnii, ei au zis, opunându-se că religia nu permite.

Din toate acestea se vede că Evreii fac mare caz de umanitarism, fără să recunoască principiul reciprocității.

Dar tot ei ne mai tipă în față doctrina dragostei creștine a cărei idealism se rezumă în preceptul: „iubiți pe vrășmașii voștri, faceți bine rău-făcătorilor și binecuvântați pe cei ce vă blastămă“. Ei bine Evreii s'au înfruptat din rodul acestui imperativ moral, începând din evul mediu și până astăzi; căci întotdeauna și prețutindenii nu li s'a răspuns cu legea talionului, la exclusivismul lor. Să cunoască însă că bunăvoința de mai sus, enunțată de creștinism, are li-

mită și că există în Evanghelie un alt precept care completează pe primul. El spune că dacă cineva răspunde cu vrășmașie la dragostea ta, muștră-l la început în patru ochi, apoi în fața a două sau mai multe măturii, în urmă denunță-l obștei; de nu se îndreaptă, să-ți fie ca un păgân și vameș. Acest lucru suntem dator să-l facem cu Evreii și noi cei dușmăniți. Să-i denunțăm întregii opinii publice românești. Și de nu vor înceta cu defaimarea, să ne fie cu adevărat ca niște păgani și vameși. Dar istoria lor, la alte popoare și la noi, pare a arăta, că prin conduita lor nu prea se silesc să atragă bunăvoința popoarelor, în mijlocul cărora trăiesc.

V.

## Fără titlu

Să auzi și să crezi.

În America, mamele care au fete tinere, au înființat mai multe cluburi numite „Spanking clubs“ pentru propaganda bătailor sistematice și părintești.

Lată legenda înființării acestor noi cluburi.

Nici nu au 18 ani și duduile americane își dau aere de persoane plictisite de viață, fumează mai mult decât turcii, pleacă pe'nserat de-acasă și se întorc noaptea după 12, sau... dorm pe la prietene... chiar și o zi-două.

O mamă exasperată de purtarea Domnișoarei ei, fără multă tocmală a ridicat fustița scurtă a duduiei și i-a aplicat la partea inversă câteva dulci mângâieri de-ale Sfântului Neculai.

Dar fata a dat-o în judecată pe mamă și mama a trebuit să explice judecătorilor, că numai cu astfel de mângâieri convingătoare ajung fetele mari și numai așa se pot îndrepta lucrurile.

Mama a fost achitată.

De bucurie, toate mamele exasperate și-au dat vizite peste vizite și au înființat acele „Spaking clubs“ pentru propaganda sfintelor mângâieri ale prea Sfântului Neculai.

...Asta, în America...

Costache

Răspânziți „Avântul“

# Dela Casele Naționale

Simțul marelui nevoi de a fi luminată și educată masa poporului nostru a făcut ca un mănunchiu dintre cei mai distinși ofițeri să ia încă din 1918 inițiativa unei astfel de acțiuni, întemeindu-se CASELE NAȚIONALE cu o centrală în București sub conducerea D-lui General I. Manolescu și a D-lui Profesor Universitar G. Țițeica.

Pentru județul nostru funcționează o secțiune la Piatra din 1919 și una înființată anul trecut la Roznov.

Pentru că o activitate culturală în popor cere neapărat să existe și o casă încăpătoare pentru adunări, amândouă secțiunile Casei Naționale din județul nostru își construiesc astăzi localuri proprii, cu sală de conferințe, cinematograf, bibliotecă, cancelarie etc.

Fără îndoială că o astfel de inițiativă ar trebui sprijinită necondiționat - moral și material - în primul rând de județi și de comuna, până când însă se va ajunge la o mai bună înțelegere a acestei datorii, e cât se poate de frumos că se găsească destule persoane din publicul cărturar din localitate, care dau Caselor Naționale un ajutor prețios.

Ca o încurajare a acestei acțiuni culturale, centrala Caselor Naționale a organizat pentru Duminică 17 lunie, o serbare la Roznov, la ora 3 după amiază și un festival artistic la Piatra în aceeași zi, la ora 9 seara, la care au dat concursul și câțiva dintre cei mai de seamă artiști dela „Opera și Teatrul Național din București“.

Programul festivalului a fost alcătuit din 2 părți:

Prima parte o deschide d-l prof. universitar G. Țițeica printr-o înier-santă conferință în care spune că suntem un neam cu multe calități și ca atare trebuie să ni le cultivăm printr-o cât mai mare dezvoltare culturală.

Noi nu aparținem nici civilizației nordice caracterizată printr-o muncă continuă, ordonată și o viață liniștită, retrasă, rezumată doar la cercul restrâns al familiei; nici civilizației sudice caracterizată printr-o stare de vioiciune deosebită, o viață mai dezordonată și mai contemplativă, ci prezintăm trăsături caracteristice din ambele civilizații.

Așa fiind să sprijinăm acțiunea Caselor Naționale care deschid poporului nostru calea către un viitor frumos.

Au urmat apoi câteva recitări și bucăți cântate din diferiți compozitori celebri de D-ra Boty, D-l Octav Petrescu, C. Teodorian, dela Opera Română și d-l Barcaroiu dela Teatrul Național.

Partea a doua începe printr-o conferință a d-lui Gl. Manolescu, președintele Centralei Caselor Naționale. D-sa a spus următoarele:

Oricine înainte de a începe o activitate trebuie să știe ce vrea. Înainte de război ținta oricărui român era realizarea idealului național. Pe oricine l'vei fi întrebat ce doriți unanimită avem noi românii (i-ar fi răspuns: să ne adunăm la un loc pe frații subjugăți).

Dar acum când acest lucru s'a înfăptuit ce doriți mai avem noi? E una tot atât de importantă: afirmarea poporului nostru printre celelalte neamuri civilizate. Or, acest lucru nu se poate face fără o intensă dezvoltare culturală. Și acest lucru îl urmăresc Casele Naționale. Ca atare să acordăm tot sprijinul nostru acestei frumoase și importante acțiuni întreprinsă de Casele Naționale.

Aceiași artiști au executat apoi recitări și cântece naționale, după care festivalul a luat sfârșit într-o atmosferă foarte plăcută. După aceasta a avut loc o masă comună în salo-nul restaurantului Regal.

Y

## EPIGRAME

Ziarele:

„Excelentul epigramist C. C. semnează operele sale - MONCHER“.

Literatului MONCHER C. C.

TU MONCHER EȘTI LITERAT -  
SCRISUL TĂU E PARFUMAT.

LIRA TA E PARFUMATĂ,  
OPERA E LITER (E) ATĂ.

Acelui-aș amic epigramist.

MOTTO:

„Titi plânge:  
- Mămică... vreau a-mic“

PENTRU EPIGRAMA TA  
MULTE CRITICI AȘ AVEA;  
SĂ LE SPUN ÎMI VINE GREU  
CACI TU EȘTI A-MIC-UL MEU.

TONCHER

# Setea de adevăr

II

„Es irrt der Mensch  
So lange er strebt“.

GOETTE'S FAUST

„So lange er auf der Erde lebt, so lange sei di's nicht verboten, es irrt der Mensch, so lange er strebt“.

Oricit va greși Faust în viață, ispitit fiind de Mephisto, el nu va înceta să năzuiască spre bine și adevăr.

Omul este perfectibil, nici decum perfect, căci atunci n'ar mai exista: civilizație, cultură, progres. Indivizi perfecti nu există în natură, ș'apoi un individ perfect n'ar fi un individ.

Platon spune că perfecțiunea absolută e intrupată numai în divinitate și deci în natură nu există nimic perfect.

Frumosul, binele, adevărul, dreptatea, își au prototipuri absolute în lumea spirituală, însă în lumea aceasta ele n'au modele asemănătoare,

numai atât doar, că omului îi este permis să tindă spre aceste perfecțiuni.

Din punct de vedere filosofic Platon are dreptate, dacă concepem o divinitate în care se intrupează toate însușirile spirituale în chip perfect și absolut.

Faust un caracter supra uman, nemulțumit de soarta care i-a hărăzit-o natură și simțindu-se prea încătușat în sfera strâmbă a cugetării omenești, rupe deodată aceste lanțuri și se avântă ca un titan în lupta vieții, că doar va izbuti să cucerească cituși de puțin din marea visterie a tainelor naturii. — Prima parte a tragediei, Goethe reprezintă pe Faust ca un răsvrătit, ca un titan, lipsit de orice scrupule, căruia nu-i e frică de diavol și iad. „Ich fürchte mich weder Teufel noch Hölle“.

Aceasta pentru că n'a fost lipsit nici el de influența literară a tim-

pului: „Sturm und Drang“. Și Faust este un adevărat „Stürmer und Dränger“ în sensul generației de atunci (1770-1780).

Odată încheiat pactul cu Mephisto, acesta caută pe orice cale să producă lui Faust maximumul posibil de plăceri.

Faust fiind însă bătrân, prin ajutorul vrăjitoarelor Mephisto reușește să-l întinerască. Dragostea cu Margareta nu durează mult, căci Faust o părăsește curând Margareta disperată își ucide fructul dragostei și în urmă este condamnată.

Când Faust aude de soarta ei, vine s'o scape din închisoare, dar ea aproape nebună nu-l mai recunoaște. Iar Mephisto răpindu-l de lângă ea îl transportă într-o regiune încântătoare plină de verdeață. Margareta este iertată în urmă și ridicată în slavă de îngeri. Cu aceasta se termină partea întâia a tragediei.

Faust obosit încearcă să adoarmă,



# NTĂIU DATORII

## ȘI PE URMĂ DREPTURI

Dela 1918 încoace până azi, s'a dat și'n țara noastră buruiana comunismului bolșevic. O lume întreagă poartă efectul bolșevismului din Rusia, care condus de Ovrei și de indivizii fără ideal național, a zechilibrat întreaga organizație națională rusă. Mai întâiu au transformat bisericile creștine ortodoxe, după le-au despoiat de toată splendoarea, în grajduri etc. Clerul a fost angulat. Școlile de toate gradele sunt desființate înlocuite cu școala comunismului internațional bolșevic; nu se învață din ceia ce trebie să formeze sentimentul, voința și inteligența la un popor. Acolo n'ala e un loc unde se cultivă arhia și se predă teoriile comunismului exclusivist. Știința, arta, literatura n'au ce căuta. Se lucrează la capete la desființarea familiei, stăind căsătoria liberă învoeli între urbat și femei, de unde au decurs nașterea a 9 milioane copii în flori, astarzi, cari vor îngroșa în viitor numărul tuturor asasinilor și al „Cei”. Acum, Stalin cu toți ai lui lucrează la desființarea micii proprietăți, deoarece au constatat că țaranii fac depozite de cereale și se înăresc, pe când proprietatea colectivă comunistă merge rău! Așa dar, arghezia sovietică care parazitează, ne nevoie de munca și hrana țărului gospodar.

Aceiași idei sunt și în cazul comunistilor dela noi; nu ideile frumoase ale socialistilor francezi — care au cultivat și desvoltat naționalismul francez cel mai curat; și nu socialismul german care acum va urma Guvernul Reichului dovedind trecut ca și azi grija cea mare e o au pentru desvoltarea vieții naționaliste germane, fără a permite așteptul tuturor streinilor în treburile lor. Acelaș lucru și'n Anglia!

La noi, vedem o droaie de Ovrei streini, cu ideile dela Moscova, unându-se în fruntea unor bieți muncitori și amestându-le capul cu ideile lor rătăcite.

Eu am avut ocaziunea ca să fiu porturat de nenumărate ori de ovrei agabonzi și pușcăriași, ca să mă nă pe loc ore întregi la înmormântările creștinilor ortodoxi, vorbind despre comunism și'n numele ideilor socialiste internaționale. Dece nu fac acest lucru la înmormântările evreilor și la Sinagoga lor; sau în adunările lor; nu la lucrurile vieții noastre creștine și române? Nu fac a-

cest lucru, fiindcă ei sunt habotnici în privirea solidarității intereselor și scopurilor lor! Vor să dărâme sufletul acestei nații, — speculând nevoile și greutatea vieții muncitorilor!

În ziua de 10 Iunie, la înmormântarea unui enoriaș al meu: Gh. Manole, mort din cauza unei boli contagioase și muncitor la o fabrică ovrească din Bacău, după ce a muncit o viață întreagă acolo, pe patul de moarte a fost batjocorit cu un ajutor bănesc de 500 lei din partea fabricii, venind un oarecare de acolo cu automobilul și o geantă cu bani, ca să sfideze familia decedatului.

Am pus la punct pe un oarecare vorbitor socialist, care a vorbit numai de drepturile muncitorilor, nu și de datoriile acestora.

Dealtfel pe viitor nu voiu permite de loc vorbiri la voia întâmplării, în timp ce noi preoții avem de efectuat lucruri mai importante și rostim și noi vorbiri la oamenii cari au avut un trecut mai de seamă. Incercase acel vorbitor să agite chestia muncii, a salariului, și încercase să facă și aluzii cu privire la D-zeu și religia creștină. Pe viitor voiu deschide proces de ultraj tuturor acelor nechemăți cari vor încerca să agite lucruri, pe care numai statul are dreptul a le rezolva:

*Noi n'avem muncitori români și creștini care să moară de foame în țara lor; decât pe cei alcoolici și leneși.*

Pământul astăzi stă nelucrat cu sutele de mii de hectare; comerțul și micile îndeletniciri de toate zilele lăncezesc; îl chemi pe lucrător de pe drum să-ți facă un lucru, nu vrea chiar dacă îi dai cât îți cere! Atunci, cum, numai drepturi, dar datorii nu?

Statul cere întâi datorii cetățenilor și pe urmă el îngrijește și de drepturile lor economice și sociale în măsura echității. Acelaș lucru trebuie să facă și capitaliștii.

Un lucru: nu ești mulțumit la fabrică, apucă-te de alte treburile, că în țara noastră e oricând și oricum de lucru; și vezi apoi cum ai să fii rugat și plătit bine și la fabrică, ba chiar prețuit! Nu să faci comunism și adventism, cu banii streinilor, și să faci și gură că n'ai ce mânca! La muncă onestă și spornică cum făceau străbunii, nu lalene și la minciunile comunistilor bolșevici!

Pr. I. CHIRCĂ

# Vorbiți, scrieți românește

## pentru Dumnezeu!

*Multă muncă ne mai trebuie nouă încă pe tărâmul cultural pentru desăvârșirea unității limbii și a cugetării românești.*

*Într'un număr al ziarului «Universul» de zilele trecute am găsit citate următoarele rânduri din niște teze de-ale unor elevi minoritari pe care le redăm și noi mai jos:*

### DESPRE STRUȚI

Struți este un animal. El se hrănește cu șarpe. El este un animal sălbatec. Struț este mic. El bă apă și mănâncă oameni. El are două ochi el are nas, are patru picioare mici. El este acoperit cu pielea groasă. El este de mărimea unui bou și face cuib pe copaci, trăește prin păduri și alte ogrăzi. El fugă așa iute că nu-l poate opri. Struțe mănâncă grinzii de copaci. Eu am văzut struți în pădure. Struți este un animal friguros. Vânătorii le împuște și le ie pielea. Din pielea de struți avem cațaveici și alte lucruri pe care poate câștiga buni para. El are dinți.

Fehrbe Solomon

II

Struțul are forma ca o broască. El trăește în apă. El este acoperit cu verde. El face pui vis-a-vis de soare. El are patru picioare. El are doi ochi și o gură cu care mănâni. El nu face ouă. El tipă numai noaptea, ziua stă ascuns în apă și noaptea stee și tipă tare. El se face de verde cu cari se face deasupra apelor. Sunt și struți de ploae și struți asupra pietrelor. El trăește în păduri. El se întrebuințează la panoramă. Costă 10 bani intrarea. Eu am văzut la panorama, a făcut gimnastică și se face nebuni. Panorama stă la hală lângă crâșmă.

Bubi Andersohn

Corpul Portăreilor Trib. Neamț

### Publicație de Vânzare No. 4154

Anul 1928 Luna Iunie în 15 zile  
Conform jurnalului Trib. Neamț s. II-a No. 3524/28 se publică în ziua de 12 Iunie 1928 ora 10 dim. se va vinde prin licitație publică în Piața-Mare orașul Piatra-N. averea mobilă a falitului Victor Badan din Piatra-N. anume specificată prin inventarul falimentului aflat la dosar.  
Vânzarea se va face în total sau în parte și chiar sub prețul din inventar, după cum va fi mai avantajos și pe bani gata, iar taxele către Stat și Portarei primesc pe D-ții cumpărători.

Portarei I. BURAC

Secretar. Th. Ștelăneanu

Dos. No. 627/927

# Pentru D-1 Prefect

Se știe că primarul comunei Hangu Ion Rotaru este dat în judecată de către „Centrala Cooperativelor de Producție și Consum” din București pentru delapidare de bani.

Termenul de judecată este fixat pentru ziua de 6 Iulie a. c. la judecătoria Ocol Hangu.

Intrebăm pe D-1 Prefect dacă un primar aflat sub o astfel de gravă acuzațiune, mai poate continua să funcționeze și dacă nu este cazul ca să fie suspendat până la terminarea procesului, conform legii?

Mai intrebăm pe D-1 Prefect dacă știe că acest primar este și antreprenor de exploatare de păduri și că în loc să se ocupe de interesele comunei stă tot timpul în pădure.

Un astfel de primar mai are oare autoritate în comună?

## INȘTIINȚARE

Societatea Colonilor de vacanță „Deziza” trimite la Tekir-Ghiol Sat, Coloniștii la 13 Iulie până la 14 August a. c.

Coloniștii maturi vor plăti o taxă de 3000 lei iar coloniștii copii vor plăti o taxă de 2500 lei.

Vila cea mare [fără etaj] este rezervat exclusiv persoanelor mature. Copii și elevii de școală, vor locui în dormitorul comun.

Coloniștii vor aduce pentru uzul personal următoarele: 1 cersaf p. baie, 2 cersafuri p. pat, 1 pernă cu fetele ei, 1 tacâm complet [farfurii, linguri, furculiță, cutit, linguriță, pahar, toate de metal].

Inscrierile se fac până la 1 Iulie a. c. Taxele se vor depune la cancelaria Societății unde se vor primi chitanțe; [localul Prefecturii].

Odată cu taxele se vor depune și costul transportului cu C. F. R. cl. III de la Piatra la Carmen Silva [Constanța] și retur precum și 100 lei pentru transportul cu automobilul dela Stația Carmen Silva la Tekir-Ghiol și taxa p. medie 100 lei p. copii și 200 lei pentru persoane mature.

În caz că Societatea va obține reducere pe C. F. R. se va anunța la timp.

**Din cauza abundenței de materie n'am putut publica multe din articolele trimise redacției. Articolele rămase se vor publica în numerele viitoare.**

## + Eugen Petrusewski

După o scurtă suferință timp de 3 zile, colegul nostru Eugen Petrusewski, a fost doborât în floarea vârstei.

Moartea nemiloasă l-a smuls surprinzător și lăsa un gol atât între noi cât și în societate, de care a fost apreciat pentru conduita și distinsese sale merite.

Născut în Kiev la 1891 Eugen Petrusewski tot în acel oraș și-a urmat studiile la facultatea de teologie și politehnică.

În războiul civil din Rusia a făcut parte din Armata Generalului Wrangel, în gradul de locotenent, luptând contra bolșevismului.

Din împrejurările cunoscute a schimbării sistemului de guvernământ din Rusia — această armată nu a putut ține piept flagelului bolșevic — și a fost silită să se refugieze în toate țările vecine, deci și la noi.

Decedatul Eugen Petrusewski, a fost funcționar apreciat la Societățile Goetz și Elchler, în serviciul Piatrei, îndeplinindu-și în totdeauna atribuțiile cu cinste și devotament.

Atât Societățile, cât și noi camarazii compatrioții și prietenii lui, depăngem pierderea celui mai bun colaborator și coleg.

Ne rugăm cu toții, ca bunul D-zeu să-l așeze în rândurile celor drepti, iar între noi va rămâne nemuritoare amintirea sa.

Fie-îi țărâna ușoară.

Funcționarii Soc. Goetz și Elchler

nsă melodii fermecătoare trezesc în noi senzații și plăceri de viață. În partea a doua a tragediei Faust este un alt caracter, iar Mephisto și pierde din ce în ce rolul. El nu mai este un individ caracteristic, unic, — cum sunt de obicei eroii în dramele romantice, — ci devine un caracter tipic, general uman.

Înaintat în vârstă nu-l mai poate atrage orice și atunci Mephisto îl conduce în lumea clasică, procurându-i pe cea mai frumoasă femeie din antichitate pe Helena (act. III).

La privirea ei Faust rămâne înmărmurit, iar din îmbrățișările lor naște Euphorion, care voind să se înalțe în sbor spre sferile cerești, cade mort la picioarele lor. Helena dispare și ea imediat, iar Faust trezindu-se vede că n'a rămas decît cu mâinele ei. Dacă actul III este prin excelență clasic atât prin conținut citi mi prin formă, apoi în toată partea a

doua găsim scene întregi, care nu pot fi interpretate decât simbolic.

Unirea lui Faust cu Helena simbolizează reunirea artei clasice cu arta medievală germană, care a produs epoca de aur a lit. 'atât medievală, (1200—1250) cât și moderne (1750—1800 Goethe Schiller) orice străduință a lui Mephisto de a mulțumi pe Faust su desăvârșire, încît să poată zice: „Verweile doch du bist so schön”, este zădărnice. Retras pe malul mării, pe o porțiune de pământ dăruită de împărat, Faust la adănc bătrânețe începe să cultive fără răgaz acest teren inutilizabil. În scurt timp reușește prin muncă continuă, să facă din acest pământ neroditor, un teren arabil și producător de hrană a mii de oameni.

Și astfel mulțumit pe deplin că a reușit prin muncă proprie să creieze un mijloc de existență pentru semenii săi, Faust este gata să-și dea sfârși-

tul. Cuprins de orbire, el nu-și pierde speranța și cu aceeași răvnă și dragoste continuă să lucreze.

Mephisto vesel, că a câștigat pareul, este gata să capteze sufletul lui Faust. În momentul când Faust își dădea obștescul sfârșit, iar Mephisto îi săpa alături groapa, se aude din înălțimi corul ingerilor: „Wer immer strebend sich bemüht, den Komen wir erlösen”.

Sufletul lui Faust este ridicat în slavă de ingeri, iar Mephisto rămâne rușinat.

Astfel termină Goethe viața lui Faust, care în tot cursul vieții s'a străduit să afle prin orice mijloace adevărul, ca în cele din urmă să termine printr-o activitate asiduă în binele omenirii.

Numai această activitate a fost în stare să-l mulțumească și să-i potolească veșnica alergare după adevăr.

Grandioasa tragedie a lui Goethe

poate fi considerată ca tipică în viața noastră umană. Deaceea nu este numai o operă cu caracter german, ci ea aparține întregii lit. universale.

Ea reprezintă caracteristica unui suflet superior, pătruns de menirea-i sublimă în viață și care întrupează cele mai înalte însușiri spirituale.

De aceia Faust va rămâne ca o operă nemuritoare de o concepție adânc filosofică, iar autorul lui ca un geniu neîntrecut.

TH. HODOROABĂ



# Solidaritatea Javrelor

Articolul meu «Comunicate, Senze, Declarații» sau «schelăitul jalnic al milojilor», a avut darul să producă dureroase convulsii printre cei cari s'au simțit calcați pe coadă. În consecință un rașnic atac de presă s'a napusit asupra-mi.

Dar nu voin stă de vorba cu toate lepădăturile comunității israelite, cu toți dezavuații ei — chiar dacă aceștia se ascund în dosul eroicului atribuit de «invalid de război». Și nici cu toți «analfabeții știutori de carte» de la taraba Telegrafului.

Pentru opinia publică, însă, voin face câteva precizări.

I. *Lasați-o mai domol!* Așa se tânguie imbecilul de război (pentru invaliditate păstrez rezerva) luând, protector, apărarea lui Grünstein cel pocăit.

Nu mă mira deloc acest act de solidaritate. Cine se întovărășește se aseamănă! Și nici nu mă intimidă epitetul aruncat în coada numelui. Eu am toată stima pentru rănile eroilor sfărtecați, pe front, sub ploaia de obuze și schije ucigătoare; dar în schimb am tot disprețul pentru rănile fie și 24) căpătate din imprudență „bine intenționată” — cum ar zice D-rul Grünstein, precum și pentru cele facute de loviturile de copitei unui cal, ori de presiunea roții unei mașine de bucătărie, ambulantă.

Și disprețul nu-i cu atât mai des gustător cu cât un invalid de război ca I. H. H. (recte Dr. Grünstein et. comp. — căci să fim sinceri; invalidul I. H. știe doar socoti; și numai cu două din cele patru operațiuni elementare aritmetice) minte și denatură nerușinat senzul celor scrisse de mine! Eu am cerut încă desființarea jidanilor, a sinagogilor, a comunității... dar fiindcă mi-o atribuie gratuit invalidul, o voin cere-o la timpul oportun.

II. *Celorlalți invalizi:* imbecilii „neisprăviți” cu „judecăți subrede” și cu

«manifestări neechilibrate» (după propriile mărturisiri ale lui Solomon — tatăl et Fritz Löbenson-Lorian fiul, zis tătutul fiindcă a cazut de șase ori la bacalaureat) — imbecilii, zic, ce scriu în fiecare număr articole de injurii la adresa Avântului și n'au speciali la subsemnatului, deși semnează «Punct» și încheie „e pentru ultima oară că mai răspundem” — un necrolog!

**A sucombat, din fiuica telegrafică faimoasa coloană „SILUETE PIETRENE”. Moartea se datorește atacurilor neîndurate ale Avântului. Regrete eterne. Colaboratorii sunt invitați la înhumarea mădurelor neînsuflețite.**

Și fiindcă fiuica telegrafică — invalidă de coloană „Siluete Pietrene”, ne declară solemn că va ignora complet de azi înainte, noi o avertizăm că, printre picături, ne voin mai ocupa din când în când de faimoasa-i și mult trâmbițată-i activitate blagoslovită.

Și, în sfârșit, sperăm că nu va trece mult până vom avea deosebită plăcere de a anunța cititorilor suprimarea Telegrafului. Căci, după cum recunoaște conștient Löbenson tatăl et fiul «cititorii nu se câștigă cu minciuni, prostii și dobitocii».

E un adevăr erud. câștigat dintr'o erudă experiență.

C. N. T.

P. S. Intru cât privește amestecul invalizilor unde nu le fierbe oala, precizez:

1) În educația mea nu primise sfaturile rătăcirilor societății.

2) Armata mi-o voin face când mi-o voin rândul (și nu la partea sedentară ca ei).

3) Dorese demascarea servajului Avântului.

4) În datoria batistelor am a aminti că eu nefăcând parte din anumita rasă, nu mă trezesc niciodată, dimineața, cu ochii plini de ulti.

ATA.

## CULTURALE

În ziua de 3 Iunie 1928, conform ordinului Revizoratului școlar, a avut loc în satul Sacălușești — Comuna Filioara, Județul Neamț — ședința cercului cultural «Gh. Mărzescu», cu invitații din comuna Filioara și Bălățești, în număr de 25, cari sunt membri ai cercului.

După terminarea slujbei bisericești, oficiată de Pr. C. Oceanu, la ora 10 a. m., s'a început în localul școlii ședința intimă, deschisă de D-l subrevizor școlar D. A. Gheorghilă.

D-l Alex. Ilescu, directorul școlii a ținut o lecție model de geografie cu elevii cl. VI, dând probe că într'adevăr este înarmat cu toate cunoștințele necesare și tot odată că își înțelege menirea de dascăl; apoi, destul de clar și foarte documentat, D-ra a vorbit despre metoda geografiei.

Foarte frumos a mai vorbit și d-ra Elena Bejan, învățătoare în satul Filioara tratând despre: importanța muziceii și picturii pentru sufletul omene.

După anumite propuneri din partea D-lor învățatori, D-l Președinte al cercului V. Gavrilescu printr'o frumoasă și distinsă convorbire cu învățătorii declară ședința închisă.

La orele 2 jumătate p. m. a avut loc în localul școlii ședința publică. Locuitorii, adunați în număr foarte

mare, așteptau cu nerăbdare începerea producției.

D-l Președinte deschide ședința prin câteva cuvinte frumoase adresate sâtenilor. Urmăzând apoi nenumărate coruri executate cu măiestrie, dialoguri, poezii inscenate, jocuri naționale, cari au produs o frumoasă impresie asupra celor asistenți.

D-l V. Popovici, învățator în Bălățești a vorbit sâtenilor despre: Obligațiunea învățământului primar. Find un învățator cu experiență D-sa a tratat subiectul foarte bine și pe înțelesul tuturor.

A mai vorbit după D-sa și D-l subrevizor D. Gheorghilă despre construcțiile școlare. Expunând bine lucrurile D-sa a fost viu ascultat, sâtenii fiind impresionați și tot odată convingși de sfaturile date.

La ora 5 jumătate printr'o frumoasă cuvântare a D-lui Președinte Gavrilescu ședința se închide și festivitatea ia sfârșit.

G. GH. ISPIR  
M-reș Varatec

## Spectacole

La Cinema Regal se rulează Sâmb. 23 și Duminică 24 Iunie, frumosul film „Voiajul de Nuntă” 8 acte cu celebra Lili Damita și Werner Krauss.

PRIMARIA ORAȘULUI PIATRA-N.

## LICITAȚII

No. 3589

La 12 Iulie 1928 ora 11 se va ține licitație în camera acestei primării pentru lucrările necesare a se face la biserica Sf. Ion din Măraței. Valoarea lucrărilor se urcă la suma de lei 70.000.

No. 1465

La 12 Iulie 1928 se va ține licitație în camera acestei Primării pentru lucrările de reparații la Biserica Sf. Voevozi depe Valea-Viei. Lucrările se urcă la suma de lei 85.000.

No. 9938

La 19 Iulie 1928 ora 11 se va ține licitație în camera acestei primării pentru vânzarea locului viran în suprafață de 94.50 m. p. din fundul prop. Măriei Sandache din strada D. Lalu No. 7.

p. Primar, C. DUMITRIU  
Secretar, Gr. Covrig

PRIMARIA ORAȘULUI PIATRA-N.

## PUBLICAȚIUNE

La Primărie se găsesc condițiunile de admitere la concursul de intrare în școala pregătitoare de ofițeri activi de aeronautică și piloți.

Se aduce la cunoștința celor interesați a se prezenta la arhiva acestei primării pentru a lua informațiuni în fiecare zi de lucru între orele 8-1.

Primar, C. N. PALLADI

Secretar, Gr. Covrig

## Dela Camera Agricolă

Anunțăm pe D-nii Agricultori din Jud. Neamț, că la D-l I. Măncăș din comuna Dochia se găsește de vânzare în condițiuni avantajoase de plată și cu prețuri reduse, un stoc de mașini și unelte agricole în bună stare. Între altele și două garnituri de treier din cea mai bună fabrică.

Orice relații se pot căpăta la D-nul Măncăș com. Dochia.

## Pentru crescătorii de vite

Camera de Agricultură a Jud. Maramureș ne comunică că în Jud. Maramureș se găsesc de vânzare 120 tauri (Schwitz pur sange) de rasă bună în vârstă de 18-24 luni. Prețul de la 10000 lei în sus.

Doritorii se pot adresa direct Camerei Agricole a Jud. Maramureș.

Se aduce la cunoștința Agricultorilor că Domnul C. Garoflid, din str. C. Cantacuzino 33 București oferă spre vânzare circa 200 vierșori și seroșite de rasa „Mangalița” pentru producție cu prețul de lei 70 lei per. Kgr. viu. Predarea se poate face în cursul lunii Octombrie când vierii și seroafele vor avea etatea de 9 luni.

Ori ce detalii la proprietar.

## ABAVIT

Tratamentul cel mai sigur contra Mălurei la ceriale este praful „Abavit” care se manipulează foarte ușor și dă rezultate uimitoare.

Relații la Camera de Agricultură a Jud. Neamț.

**Tip. Județului Neamțu**  
Piatra-N. str. Alex. cel Bun 32

## Accidente.

Marti 19 Mai a. c. s'a întâmplat în localitate două accidente din fericire fără urmări grave.

Pe la orele 4 jum. p. m. un biciclist mergea cu mare viteză pe trotuarul Sf. Ștefan Cel Mare când la un moment dat în dreptul spitalului județian lovește o elevă pe care o izbește jos. Ca și când nu s'ar fi întâmplat nimic biciclistul nostru dispăre fără a cere măcar scuz. De notat că bicicleta n'avea nici un mărul de ordine.

Al doilea accident se petrece la ora 8 jum. seara tot pe str. Ștefan Cel Mare în următoarele împrejurări:

Automobilul cu No. 238 proprietate D-lui Frantz având ca pasageri pe D-na Duca, D-ra Florica Antochie D-l Gribincea, venea dinspre piața mare viteză. La un moment dat în dreptul Internatului Liceului mașina din motive necunoscute, își părăsește drumul său obișnuit și se izbește de gardul internatului.

Accidente de persoane n'au fost.

Ne mira faptul că față de atât măsuri luate de organele în drept de regulamentele ce sunt în vigoare mai petrec astfel de accidente.

PRIMARIA PIATRA-N.

Consiliul comunal este convocat petru Sâmb. 23 Iunie cînt spre a rezolva între alte chestiuni și aprobarea proiectului clădirii localului noei uzinei electrice lângă casa apelor pe platoul Borzoghien proiect întocmit de D-l Arhitect G. I. nescu din București și care va costa circa 4 milioane lei.

Acest local va fi construit chiar în Campania de lucru din vara 1928 intru cât va servi la montarea în el a instalațiilor electro-mecanice care se va face de casa Siemens Schuckert.

## Serbarea de sfârșit de an

a școlilor normale de băieți și fete din localitate va avea loc Duminică 24 Iunie cor. ora 3 p. m. în Sala Teatrului.

Tot în aceea zi se va putea vizita și expoziția de lucru manual a școlilor.

## Expoziția de lucru manual

școalelor primare de băieți și fete din întregul județ s'a deschis în localurile școalelor primare No. 3 de băieți și No. 2 de fete din localitate.

## De la Liceul „P. Rareș”

În ziua de 29 Iunie a. c. va avea loc în Sala Teatrului la o oră ce se va comunica la timp, serbarea de fine de an a liceului local și împărțirea premiiilor elevilor meritoși, precum și darea situației tuturor elevilor.

Părinții sunt rugați a lua parte în această serbare, fiind unica ocazie mai potrivită pentru a strânge raporturile între părinți și școală.

Se aduce la cunoștința celor interesați că pentru a putea deschide cursuri de preparare în cursul vacanței, solicitanții vor adresa o cerere Ministerului Instrucțiunii prin Inspectoratul respectiv școlar cu avizul, favorabil al Direcțiunii Liceului.

Casa Națională Regina Maria din suburbia „Precista” va da o frumoasă serbare populară la grădina publică în seara zilei de 29 Iunie, pentru măriri fondului de construcție a localului.